

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády
Okresné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
12. ročník, školský rok 2019/20
Testové úlohy pre kategóriu E (7. ročník ZŠ a 2. ročník OG)

Poznámka: otázky monotematickej časti sú označené *

1.* V odpoved'ovom hárku správne doplňte nasledujúci text:

Milan Rastislav Štefánik sa narodil v obci ... **A** ... (pomôžte si aj obrázkom z centra tejto obce) v roku ... **B** Jeho rodná obec bola a je súčasťou regiónu dodnes označovaného ako ... **C**

2.* V odpoved'ovom hárku správne doplňte nasledujúci text:

Silu a odolnosť dokazoval Štefánik už vo svojej mladosti, aj napriek tomu, že ako päťročný prekonal ťažkú chorobu **A** už o rok neskôr vraj dokázal porozprávať svojim spolužiakom o starodávnej bohyni zimy ...**B**

3.* Prečítajte si uvedený text a opravte v ňom päť chýb. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť/opravovať. Do odpoved'ového hárku uveďte chybný údaj a napíšte k nemu aj správne znenie.

Štefánik v maďarskej škole vo svojej rodnej obci pobudol iba dva roky. Potom odchádza do Dunajskej Stredy na Žitnom ostrove. Následne študuje na gymnáziu v dnešnej Bratislave. Tu ho ovplyvnil najmä profesor Kráčala.

4.* Z ponúknutých osobností napíšte do odpoved'ového hárku iba 3, s ktorými sa mohol Štefánik pri svojich štúdiách v Prahe stretnúť.

Vavro Šrobár, Ján Kollár, Ivan Fajnor, Ján Botto (Krasko), Andrej Sládkovič,

5.* Vyberte z ponúknutých možností iba 2, ktoré charakterizujú vzťah Štefánika s jeho otcom v období okolo roku 1900. Do odpoved'ového hárku zapíšete iba správne písmená.

- A. ich vzťah bol veľmi komplikovaný
- B. mali podobné (skoro rovnaké) názory na koncepciu jednotného československého národa
- C. otec dokonca vyhnal Štefánika z domu
- D. mali podobné (skoro rovnaké) názory na náboženstvo

6.* Štefánik istú dobu počas vysokoškolských štúdií v Prahe „nosil“ bradu. Bolo to na počesť významného českého cirkevného reformátora ... A ..., ktorý žil na prelome 14. a 15. storočia. Zúčastnil sa aj osláv pri príležitosti výročia jeho smrti v meste ... B ... Správne odpovede zapíšete do odpoved'ového hárku.

7.* Počas pobytu v Prahe Štefánika veľmi ovplyvnili dve osobnosti. Jedna z Čiech, ktorá mala iniciály T.G.M., druhá z Ruska s iniciálami L.N.T. Do odpoved'ového hárku zapíšete aspoň ich priezviská.

8.* V odpoved'ovom hárku správne doplňte aspoň priezvisko hudobného skladateľa a názov spolku.

O rôznorodosti Štefánikových záujmov svedčí aj to, že napísal básničku, ktorú neskôr zhudobnil A Štefánikovi sa podarilo získať tohto skladateľa za člena významného slovenského spolku B.... v Prahe.

9.* Je známe, že Štefánik veľa cestoval (na fotke vidíte jeho cestovateľský kufor). Z uvedených dvojíc vyberte správne mesto alebo krajinu, kam zavítal Štefánik skôr.

- A. Bratislava alebo Praha
- B. Francúzsko alebo Švajčiarsko
- C. Taliansko alebo Francúzsko
- D. Paríž alebo Praha
- E. Francúzsko alebo Srbsko
- F. Taliansko alebo Ekvádor
- G. USA alebo Švajčiarsko

10.* Prečítajte si uvedený text a opravte v ňom štyri chyby. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť/opravnovať. Do odpoved'ového hárku uveďte chybný údaj a napíšte k nemu aj správne znenie.

*Po vyštudovaní medicíny v **Prahe** odchádza Štefánik **do Paríža**. Po ročnom pôsobení v meste nad Seinou sa presadil **ako astronóm**. Ako **cudzincovi** sa mu tam žilo ľahko. **Vo Francúzsku** získal štátne občianstvo počas **prvej svetovej vojny**.*

11.* Štefánik sa počas svojho štúdia nezaobišiel bez finančnej pomoci. Na polročný pobyt vo Švajčiarsku mu finančne prispel jeden český staviteľ, ktorý sa volal podobne ako významný český hudobný skladateľ. Do odpoved'ového hárku správne napíšte aspoň jeho priezvisko.

12.* Štefánik bol veľmi činorodou osobnosťou, čo vyjadrovalo aj jeho životné motto, ktoré sa skladalo z troch slov. Správne ich napíšte do odpoved'ového hárku.

13. * Zámorské cesty Štefánika zaviedli aj do oblasti najväčšej vodnej plochy na svete - ... A ... oceána, kde navštívil aj ostrov ... B (ktorého názov začína na písmeno T)
V oblasti Francúzskej Polynézie našiel a zachránil aj diela mimoriadneho francúzskeho umelca ... C.... (ktorého priezvisko začína na písmeno G). Na obrázku vidíte kópiu jeho ďalekohľadu.

14.* Do odpoved'ového hárku správne doplňte chýbajúce slová.

Počas prvej svetovej vojny Štefánik narukoval do francúzskej armády, pretože bojovala proti ...**A**... a ...**B**... (v odpoved'ovom hárku máte prvé písmená týchto štátov). V armáde získal až hodnosť ...**C**... Bol zranený na ...**D**... fronte. Organizoval zahraničné vojsko nazývané aj česko-slovenské ... **E**... Dobrovoľníkov získaval osobným príkladom. V roku 1916 preto odcestoval do veľkej krajiny na východe Európy ...**F**... a nasledujúci rok do krajiny ...**G**... , ktorá dnes predstavuje supervelmoc.

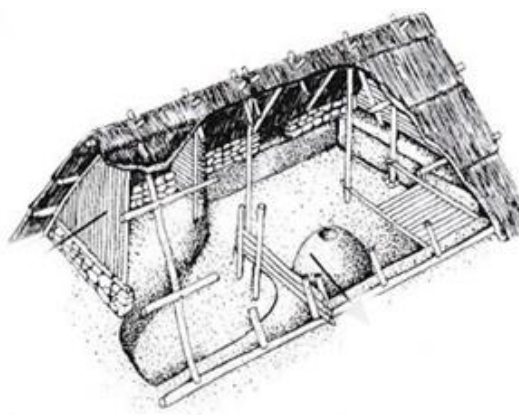
15. * Prečítajte si uvedený text a opravte v ňom štyri chyby. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť/opravovať. Do odpoved'ového hárku uveďte chybný údaj a napíšte k nemu aj správne znenie.

*Keď sa **Štefánik** už ako minister vnútra česko-slovenskej vlády dňa 4. júna 1919 **vracal domov** na Slovensko, zahynul pri leteckom nešťastí **ned'aleko** od Senice. **Príčiny nehody** sú objasnené.*

16. Prečítajte si uvedený text a opravte v ňom štyri chyby. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť/opravovať. Do odpoved'ového hárku uveďte chybný údaj a napíšte k nemu aj správne znenie. Pomôžte si aj obrázkom.

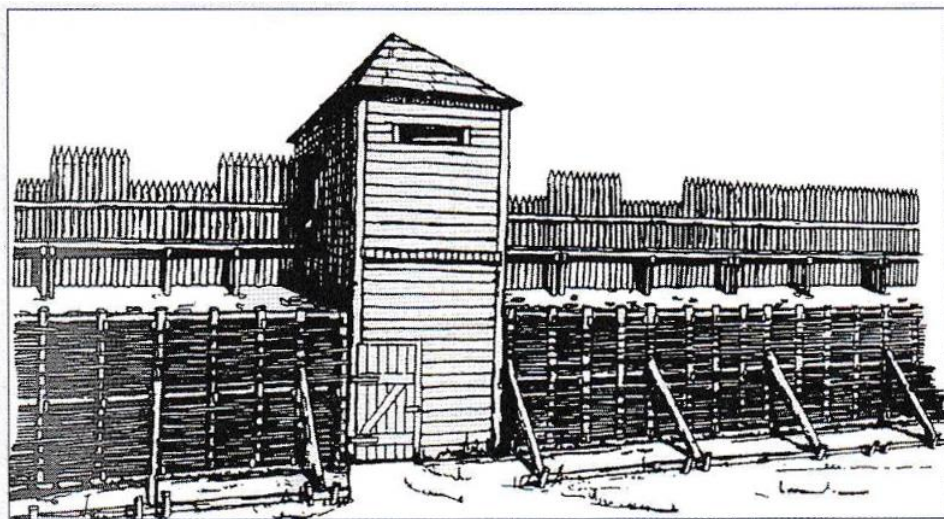
*Naši predkovia po príchode do Karpatskej kotliny žili v zahĺbených kamenných obydliach so sedlovou strechou nazývaných podzemnica. **Keramiku** vyrábali s použitím hrnčiarskeho kruhu. **Sloveni** boli prevažne remeselníci.*

17. V odpoved'ovom hárku správne doplňte nasledujúci text:

V rokoch 623 až 624 zorganizovali Slovania úspešné povstanie proti ... **A** ... Počas neho sa na stranu povstalcov pridal aj franský kupec ... **B** ..., ktorý vládol ... **C** ... rokov. Keď jeho ríšu napadol franský kráľ ... **D** ... Slovania zvíťazili v bitke pri ... **E** ...

18. V polovici 10. storočia sa dostal k západným Slovanom cestovateľ až z ďalekej Andalúzie, ktorý opísal aj miesta a spôsob budovania hradov (hradísk). Rekonštrukcia jedného je na obrázku. Do odpoved'ového hárku správne napíšte jeho meno, pomôžte si aj uvedenými začiatočnými písmenami.

19. Zo skomolených slov vytvorte mená významných osobností Veľkej Moravy. Do odpoved'ového hárku ich zapíšte správne.

ntínonštak, etodm, binapri, mírmoj, zdgora, lavrastis

20. V Ríme je množstvo pozoruhodných cirkevných stavieb. Medzi tie síce menej honosné, ale pre nás dôležité, patrí Bazilika San Clemente, ktorá je na obrázku. Je pomenovaná podľa pápeža, ktorého pozostatky do Ríma priviezli Konštantín a Metod.

Do odpoved'ového hárku správne zapíšte:

A. ako sa volal pápež, podľa ktorého bola stavba pomenovaná

B. čo spája tento kostol s Konštantínom

21. Z obdobia Veľkej Moravy pochádzajú mnohé archeologické nálezy. Medzi nimi aj tie na obrázku. Z nižšie uvedených možností správne vyberte dve, ktoré zodpovedajú predmetom na obrázku a zapíšte ich do odpoved'ového hárku.

privesky, náušnice, medailóny, gombíky

22. Do odpoved'ového hárku správne doplňte nasledujúci text.

Po porážke maďarských kmeňov v bitke pri rieke ... **A** ... v roku 955 boli Maďari nútení prejsť na usadlý spôsob života. V roku 997 sa rozhorel boj o moc medzi dedičom trónu Štefanom I. a vojvodom ...**B**... Jednalo sa aj o boj medzi kresťanstvom a ...**C** ... Štefan zvíťazil a porazeného vojvodu nechal po smrti dokonca ... **D** ... Centrom uhorskej cirkevnej provincie sa stal ...**E** ... Cirkev tiež dbala, aby sa do hrobov nedávali ...**E** ...

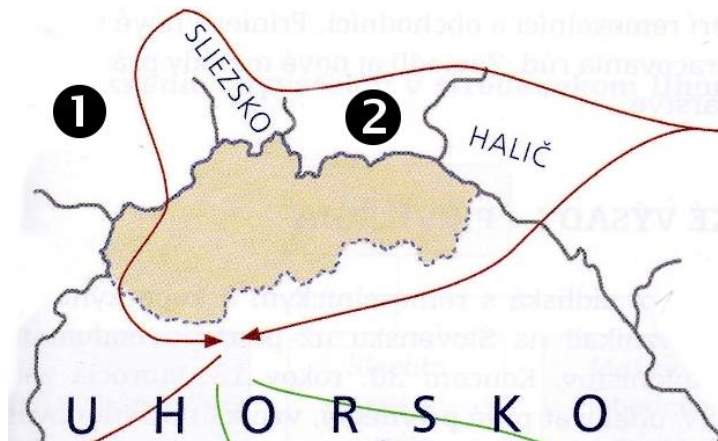
23. V odpoved'ovom hárku správne napíšte rok, kedy vznikla Zoborská listina, v ktorej je zmienka o mnohých slovenských obciach a zaznamenáva súpis kláštorného majetku.

24. V roku ... A... donútila nespokojná šľachta uhorského kráľa Ondreja II. vydať listinu, ktorá sa nazýva ... B... Kráľ dokonca súhlasil, že v prípade, ak listinu nebude dodržiavať, môže šľachta vystúpiť voči nemu aj so ...C... v ruke.

25. Na výreze (trochu zaslepenej) mapy máte znázornený pohyb nepriateľských vojsk v Uhorsku v rokoch 1241 a 1242.

Do odpoved'ového hárku správne napíšte:

- A. Ako sa títo kočovníci (nepriatelia) nazývali?
- B. Pri ktorej rieke sa odohrala rozhodujúca bitka a kto zvíťazil?
- C. Ktorý panovník vtedy vládol v Uhorsku?

D. Kočovníci nezaútočili iba na Uhorsko, ale prehnali sa aj cez dve susediace krajiny na mape označené číslami 1 a 2. Ktoré to boli?

26. Po smrti posledného panovníka z rodu Arpádovcov mali záujem o uhorský trón viacerí kandidáti. Do odpoved'ového hárku správne napíšte meno dynastie, ktorej členovia sa nimi napokon stali.

27. Žigmund Luxemburský bol jediný stredoveký panovník Uhorska, ktorý získal aj titul vládcu Svätej ríše rímskej národa nemeckého. Do odpoved'ového hárku správne napíšte názov/označenie tohto titulu.

28. Po náhlej smrti Ladislava Pohrobka bol za panovníka v Uhorsku zvolený Matej Huňady, známejší ako Matej Korvín, ktorý si uvedomoval dôležitosť vzdelania, preto založil v jednom slovenskom meste vysokú školu. Do odpoved'ového hárku správne napíšte, ako sa toto mesto volá dnes.

Autori: doc. PhDr. Adriana Kičková, PhD, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Recenzent: Mgr. Anna Žideková

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2020

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády